

Mottagare
Kommunledningsutskottet

Möjliggöra svenskundervisning

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

1. Flyktingar som omfattas av massflyktsdirektivet, oavsett om de bor i kommunens boende på Björkdalen eller i eget boende, erbjuds svenskundervisning inom ramen för den reguljära SFI-undervisningen i egen regi på Tyresö komvux, C3L.
2. Extra kostnader som eventuellt uppstår till följd av beslutet redovisas separat vid bokslut 2023.

Kommunstyrelseförvaltningen

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Elisabet Schultz
Förvaltningschef barn- och utbildningsförvaltningen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett kommundirektören uppdraget att skyndsamt utreda hur intensiv svenskundervisning snarast kan startas upp i Tyresö kommun för grupper som omfattas av massflyktsdirektivet. Utredningen ska även beskriva eventuella skillnader relaterat grupper som befinner sig i Tyresö utifrån annan lagstiftning.

Utifrån regelverket för vuxna som flytt och är i Sverige med stöd av massflyktsdirektivet så har gruppen enligt Skollagen 29 kap 2-3§§ inte rätt till SFI eller annan utbildning på komvux. Dock regleras ingenstans att en kommun inte får erbjuda SFI eller annan utbildning på komvux till grupper

som inte har rätt till det. Förändringar av rätten till SFI och utbildning för vuxna som flytt kan komma att ändras då sådana initiativ i nuläget pågår på nationell nivå.

För att komma igång snabbast möjligt med svenskundervisning för målgruppen bör det ske inom ramen för den reguljära SFI-undervisningen på Tyresö komvux, C3L.

Undervisning inom ramen för den reguljära SFI undervisningen skulle innebära att kartläggning/nivåtest på Tyresö komvux, C3L kan starta omgående. De blivande studerande kan därefter erbjudas plats i en befintlig SFI-grupp hänsyn tagen till individens utbildningsbakgrund och förkunskaper. Löpande antagning enligt den rutin som finns innebär att de elever inom målgruppen som vill börja studera kan göra det utan längre väntetid.

Om kommunen beslutar att erbjuda svenskundervisning för målgruppen så behöver kommunen sprida information om detta erbjudande i flera kanaler.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att skyndsamt utreda hur intensiv svenskundervisning snarast kan startas upp i Tyresö kommun för grupper som omfattas av massflyktsdirektivet. Utredningen ska även beskriva eventuella skillnader relaterat grupper som befinner sig i Tyresö utifrån annan lagstiftning.

Regelverket

Regelverket för vuxna som flytt och kommit till Sverige med stöd av massflyktsdirektivet har enligt Skollagen 29 kap 2-3§§ inte rätt till SFI eller annan utbildning på komvux.

Motion 2022/23:1469, ”Rätt till SFI för ukrainska flyktingar” av Annika Hirvonen m.fl. (MP) har i november 2022 lämnats till riksdagen och kommer att behandlas i utbildningsutskottet under mars månad. Det som anförs i motionen är bland annat att:

- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ukrainska flyktingar samma rätt till SFI som andra som fått uppehållstillstånd som flyktingar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om goda möjligheter till utbildning för flyktingar från Ukraina och tillkännager detta för regeringen.

Förändringar av rätten till SFI och utbildning för vuxna som flytt kan komma att ändras under året men i dagsläget har de ingen rätt till SFI eller annan utbildning på komvux.

Omvärldsbevakning

Storsthlm:s vuxenutbildningsnätverk har nyligen genomfört en kartläggning i regionen för att få en bild av om någon av kommunerna erbjuder någon form av språkundervisning för flyktingar enligt massdirektivet.

Av svaren framkommer att Salem erbjuder SFI på dagtid (under en handfull studerande) I Norrtälje kommun har man på förvaltningsnivå undersökt möjligheten till att erbjuda SFI.

Övriga kommuner i Storsthlm erbjuder ingen svenskundervisning i egen regi för målgruppen utan hänvisar till insatsen ”Svenska från dag ett” som genomförs inom ramen för folkbildning av folkhögskolor och studieförbund. I Tyresö erbjuder ABF Södertörn svenskurs en gång per vecka.

Kartläggning av målgruppen

Den siffra som i dagsläget är känd visar att 197 personer (i åldern 21-64 år) som omfattas av massflyktsdirektivet bor i Tyresö. 65 personer bor i kommunens eget boende, Björkdalen, och är anvisade till Tyresö. 132 personer har eget boende i kommunen (EBO). Av de som bor på Björkdalen har 29 personer hittills visat intresse för svenskundervisning.

Hur behovet ser ut i den grupp som har eget boende i kommunen är svårt att kartlägga då kommunen inte kan få ut adresser för dessa personer och därmed inte kan kontakta dem direkt. Om kommunen beslutar att erbjuda svenskundervisning för målgruppen behöver kommunen sprida information om detta erbjudande i kommunens egna kanaler, såsom hemsida och informationsskärmar för att nå denna grupp. Informationsspridning kan också ske via föreningar och lokala nätverk samt i sociala medier.

Möjliga genomförande

För att komma igång snabbast möjligt med svenskundervisning för målgruppen bör det ske inom ramen för den reguljära SFI-undervisningen på Tyresö komvux, C3L. Hittills har 29 personer av totalt 197 personer i målgruppen visat intresse för svenskundervisning. Intresset är sannolikt betydligt större när information till målgruppen, främst de med eget boende, tydligare når ut.

Om undervisning inom ramen för den reguljära SFI undervisningen erbjuds skulle det innebära att de personer som visat intresse för svenskundervisning

på Björkdalen kan genomföra en kartläggning/nivåtest på Tyresö komvux, C3L omgående. De kan sedan erbjudas plats i en befintlig SFI-grupp med hänsyn tagen till individens utbildningsbakgrund och förkunskaper. Möjligheten att välja vilken tid på dagen man vill studera finns. Studier på dag och kvällstid erbjuds redan idag inom den reguljära SFI-undervisningen. Löpande antagning av elever enligt den rutin som finns innebär att de elever inom målgruppen som vill börja studera kan göra det utan längre väntetid.

Effekter vid genomförande

En positiv aspekt vid genomförande inom ramen för den reguljära SFI-undervisningen skulle vara att utbudet av nivåer och studietakt inom de olika kurserna är brett. Det ger möjlighet att hitta rätt nivå och rätt studietakt vilket gynnar varje individs kunskapsinläring. Det är också positivt att kunna ha en löpande antagning vilket kortar ner tiden från kartläggning/nivåtest till kursstart. Undervisning inom den reguljära SFI-undervisningen innebär också att eleven kan få betyg eller intyg på sina kunskaper vilket öppnar upp möjligheter för fortsatta studier vilket även ökar anställningsbarheten.

Analys

Tyresö komvux, C3L skulle inom reguljär SFI ganska snabbt kunna erbjuda svenskundervisning och sedan utöka sin verksamhet utifrån behov.

Utifrån regelverket för vuxna som flytt och är i Sverige med stöd av massflyktsdirektivet har gruppen enligt Skollagen 29 kap 2-3§§ inte rätt till SFI eller annan utbildning på komvux. Dock regleras ingenstans att en kommun inte får erbjuda SFI eller annan utbildning på komvux till grupper som inte har rätt till det.

Att erbjuda en specifik grupp svenskundervisning liknande SFI i kommunens regi skulle kunna ifrågasättas utifrån regeringsformen 1 kap. 9 § likställighetsprincipen då gruppen asylsökande och personer som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (papperslösa) inte heller har rätt till SFI eller komvux på gymnasial nivå. En risk för diskriminering skulle då kunna föreligga.

En följd av att kommunen skulle erbjuda SFI för flyktingar enligt massdirektivet kan vara att personer väljer att flytta till kommunen just för att SFI erbjuds. Förvaltningen bedömer det dock som mindre sannolikt då det i kranskommunerna erbjuds undervisning inom ramen för ”Svenska från dag ett”, språkcaféer eller liknande.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnadsmissigt innebär förslaget effektivt nyttjande av kommunens resurser då de studerande från målgruppen först och främst går in i befintliga grupper.

Kostnaden vid eventuell uppstart av nya grupper beräknas till ca 360 tkr per grupp vilket inkluderar lärarresurser, lokalkostnad och kostnad för läromedel.

Förslaget till beslut har ekonomiska konsekvenser, men då omfattning i nuläget är oviss redovisas dessa separat vid bokslut 2023.

I prövning av barnets bästa kan konstateras att vårdnadshavares förbättrade möjlighet till självförsörjning är en friskfaktor för barn och familjer.